

Johannes á Kjalnesi 75

»Eg kendi tað, sum vildi onkur mær til livs«, sigur Johannes á Kjalnesi í samband við, hvussu tað var at vera javnaðarmaður í tveyti-árunum

Eg kendi tað, sum vildi onkur mær til livs

sigur Johannes á Kjalnesi í samband við, hvussu tað var at vera javnaðarmaður í tveyti-árunum.

Tann 30. juli verður kollfírdingurin Johannes á Kjalnesi 75 ár. Hann verður burturstaddur føðingardagin.

Johannes Hansen í Kollafirði, vanligu nevndur Johannes á Kjalnesi, var ein av teim fyrstu javnaðarmonnum í Føroyum. Hann gjørdist hugtakin av javnaðarhugsjónini í 1925 — try áðrenn flokkurin varð stovnaður.

Tað var torført at vera javnaðarmaður

Johannes sigur frá, at tað var meðan hann gekk í skúla á Glyvrum, at hann varð politiskt vaktur. Johan Danbjørg hevði verið lærari har í bygdini, og tað gingu mangar søgur um henda merkliga mannin, sum vildi taka alt frá øllum, so ongin slapp at eiga nakað.

»Tað var torført at vera javnaðarmaður tá ið tíðini«, sigur Johannes. »Mangur ein javnaðarmaður varð forfylgdur, og ikki var tað óvanligt, at javnaðarmenn høvdu trupult við at fáa

arbeiði. Sjálvur kendi eg tað soleiðis, sum at onkur vildi mær til livs«.

»Serstakliga ringt høvdu javnaðarmenn tað í 40'unum. Tað varð gingi hart á okkum frá høgru, ja, so hart, at vit enn tá vórður nevndir Quislingar«.

»Eitt stórt umskifti hendi tó í 1958, tá ið stríðið stóð um fólkapensjónina, og javnaðarmenn vunnu. Síðan tá hevur stóðugt gingið framá«, sigur Johannes.

40 ár á sjónum

Johannes fór til sjós longu sum 15 ára gamal. Hann hevur verið á sjónum tilsamans í góð 40 ár, og hevur hann silgt sum fiskimaður, bestimaður og skipari.

Undir øðrum verðaldarbardaga sigldi hann við Staksafossi við fiski til Onglands. Tað skuldi dirvi til slíkt.

Hann var við einaferð á bankanum, tá ið 9 føroysks skip vórðu skotin av týskum undirvatnsbátum. Men til alla lukku var veðrið av tí besta henda dagin, so møguligt var at fara í bátarnar, sum annars vóru litlir og als ikki útgjördir til endamálið. So ótrúligt tað ljóðar, komu allir frá tí við livinum.

Johannes var eitt skifti fiskiformaður í Grønlandi hjá KGH.

Men kom síðan aftur til Føroya og gjørdist fiskivrakari; eitt starv hann roktaði í 25 ár, til hann tók avger um at halda uppat vegna aldur.

Fekk flestar atkvøður í Norðurstreym í 1964

Johannes hevur eisini virkað politiskt fyri javnaðarflokkin. Hann hevur javnan verið valvinnandi floksins í norðurstreymoyar valdomi. Til valið 1964 var tað hann, ið fekk tær flestu persónligu atkvøðurnar. Hetta var kortini ikki nóg mikið til at geva honum sæti í lögtinginum.

Johannes hevur afturat eisini verið virksamur innan kommunupolitik. Og hevur hann sitið heili 12 ár sum limur í kommunustýrinum.

Nógv tók eru enn at taka

Um tíðina í dag sigur Johannes, at tað gongur stóðugt framá. Føroyingar fáa alt meira at siga í Føroyum. Og hetta heldur hann vera tað rætta.

»Tað var rætt at yvirtaka posthúsið og umsitingina av almannastovuni«, sigur hann.

»Posthúsið hvíler, eftir hvat sagt verður, í sær sjálvum. Og við at yvirtaka leiðsluna á almannastovuni er stovnurin komin nærri fólkinum í landinum«.

Um stöðina á Sornfelli sigur hann, at tað nevnan kann hugast, at nakar føroyingur er glaður um hana. Hann vildi verið fegin, um hon var burtur.

Eisini helt hann fyri, at tað var rætt av útróðrarmonnum at fara í verkafall í 75. tí útróðrarmenninir hava altíð gingið á knønum. »Verkfall eigur at verða nýtt fyri at fáa betri somdir«.

Hóast Danmark er vorðin limur í EF, og hóast føroyingar

Johannes selur til virki í bygdini og stundum til marknaðin heima.

fáa skerðan lut í veiðirættindunum innan fiskileiðirnar hjá EF, heldur Johannes tað verða beinast hjá føroyingum at halda seguttan fyri hasa samgonguna.

At enda sigur Johannes, at tað er rættur politikur, tá ið tað almenna veðheldur fyri lánunum hjá virkjum, ið ikki eru før fyri at bera seg sjálvi. Á henda hátt fær fólkið arbeiði. Men tað eru

fólk, ið kunnu misnýta tær heimildir, sum eru gjørdar fyri vinnulivið, t.d. gjøgnum avskiringarreglurnar.

»Tað kann ikki vera rætt, at fólk, sum liva í rikidømi, kortini litlan og ongan skatt hava. Okkurt má kunna gerast við hetta. Tað er vist, nógv tók eru eftir at taka!« sigur Johannes at enda.

Johannes á Kjalnesi og konan, uttanfyri húsini í Kollafirði

Framhald frá síðu 1

stevnuni. Í august skal Esbjerg Folkedanserforening til eina al-tjóða fólkadansstevnu í Lyckhouw í Týsklandi.

Væl nøgdir við ferðina

Spurdu hvussu hann er nøgdur við Føroyaferðina, sigur Poul Erik Christensen, at hann er sera væl nøgdur. Hann dugur valla at finna orð fyri, hvussu væleyðna ferðin hevur verið, og hvussu framúr góð móttøkan og gestabliðnið hevur verið.

Gestirnir úr Esbjerg hava gjørt ymiskar útfærðir í Norðoyggjum. Leygarkvöldið var Klaksvíkar býráð vertur við ein dogurð og sunnukvöldið høvdu fólkadansarnir úr Esbjerg uppvising í KI hollini.

Poul Erik Christensen sigur, at tað var Føroyingafelagið í Esbjerg, sum fyrri trimum árum síðani setti Esbjerg Folkedanserforening og Klaksvíkar Dansifelag í samband við hvørt annað. Sama árið var Klaksvíkar Dansifelag í Esbjerg.

Formaður í Føroyingafelagnum í Esbjerg er Eli Jacobsen ættadur úr Klaksvík. Eli er just staddur í Føroyum. Hann upplýsir fyrri blaðnum, at millum 200 og 300 føroyingar bógva í Esbjerg. Felagið hevur óggt og væl 100 limir.

Sjálvur flutti Eli til Esbjerg fyrri 16 árum síðani. Saman við pápa sínum, Esmar Jacobsen, sum eisini er búsetandi í Esbjerg, keypti Eli idnaðartrolarin Carlton í 1968. Carlton er uppá 100 br. reg. tons. Skipið er uppkallað eftir Klaksvíkssluppini Carlton, sum abbi Eli, J. J.

Jacobsen, ella Jóan Jakku á Viðareidi, átti.

Samant við konu, børnum og onkrum øðrum, er Eli komin heim við egnum skipi at halda summarfri.

Fyri stuttum frættist, at idnaðartrolarin Carlton varð domdur fyri ólógliga veiðu, og spurdu vit Eli um hetta. Eli greiðir frá, at hetta hendi 2. juni. Sjálvur var hann ikki við henda dagin. Teir vórðu domdir at beta 4.000 kr. og var grundin tann at hjáveðan í idnaðarlastini var ov stór. Samlaða veiðan tann dagin var 11 tons.